

Metropolitní univerzita Praha

Veřejná správa
II. ročník / zimní semestr

Asistence v České republice VS v zahraničí + představení projektu Asistence Navzájem

Jméno studenta

Jan Hotovec

Školní rok: 2019 / 2020

Ročník: VS 2

Termín odevzdání: 30.1.2020

Obsah

ASISTENCE V ČESKÉ REPUBLICE VS V ZAHRANIČÍ + PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU ASISTENCE NAVZÁJEM	0
ÚVOD	2
DEFINICE PROBLÉMU A JEHO SOUČASNÝ STAV.....	3
POJEM OSOBNÍ ASISTENCE A KDO JE OSOBNÍ ASISTENT	4
CÍLOVÉ SKUPINY PROJEKTU	5
OSOBNÍ ASISTENCE V ČESKÉ REPUBLICE.....	8
OSOBNÍ ASISTENCE V ZAHRANIČÍ.....	9
MATICE LOGICKÉHO RÁMCE – POPIS LOGIKY PROJEKTU	11
ASISTENCE NAVZÁJEM – PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU	13
HARMONOGRAM PROJEKTU ASISTENCE NAVZÁJEM	15
ZAHÁJENÍ PROJEKTU: ČERVENEC 2020	15
UKONČENÍ PROJEKTU ČERVEN 2021	15
ŘEŠENÍ (CÍL) PROBLÉMU – ASISTENCE V ČESKÉ REPUBLICE	15
ZÁVĚR + VYHODNOCENÍ PROJEKTU	16
ZDROJE.....	17

ÚVOD

Tématem mého projektu v předmětu Management rozvojových projektů je Asistence v České republice VS v zahraničí + představení projektu Asistence navzájem. V mém projektu se budu zabývat úrovní a podmínkami Osobní asistence pro lidi s fyzickým postižením, v Česku oproti jiným zemím. V mé práci se budu snažit definovat, kdo je Osobní asistent. Dále se chci zaměřit na start-up Asistence navzájem, který se snaží o jiný koncept fungování asistence. Cílem projektu je osvětlit problém asistenčních služeb a navrhnout řešení problému asistenčních služeb.

Definice problému a jeho současný stav

Prvotní problém asistence pro osoby s fyzickým postižením v České republice je špatné nastavení zákona.

Dle vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociální službě č. 108/2006 Sb., je v souladu s §5 maximální výše úhrady za poskytování osobní asistence 130 Kč za hodinu.

Vzhledem k výše uvedenému zákonu dochází k zásadnímu problému financování Osobní asistence. Vzhledem k nízké hranice maximální úhrady hodinové sazby, dochází k nízké poptávce po asistování. K práci asistenta se hlásí lidé, kteří jsou sociálně slabí. Lidé na okraji sociálního systému potřebují sami pomoc. Od tohoto problému se odvíjí kvalita poskytovaných služeb.

Současné organizace poskytují asistenci i mentálně handicapovaným.

Myslíte, že je bezpečné posílat asistenty k lidem, kteří potřebují maximální péči? V mém projektu se nebudu zabývat mentálním handicapem, ale snažím se poukázat na další část daného problému.

Dalším odvozujícím problémem je motivace. Jsou lidé, kteří jsou ekonomicky zajištěni a naplňuje je pomoc druhým osobám.

Potřebujeme motivovat i jiné lidi, kteří spadají do nějakého normálu a mají čas asistovat. Vzhledem k výši úhrady 130 Kč/hod není Osobní asistence lákavým zaměstnáním pro většinu lidí. Od problémů nastavení zákona a nízké motivace k výkonu Osobní asistence se odvíjí další problém. Kvalita asistentů je největší problém, který plyne z přechozích dvou. Kvalita asistence je do jisté míry přímo úměrná s kvalitou života klientů.

(2)

Pojem osobní asistence a kdo je osobní asistent

Osobní asistence je sociální služba, která podléhá zákonu o sociálních službách č. 108/2006 Sb. Tento zákon popisuje osobní asistenci jako terénní službu poskytovanou osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického onemocnění, zdravotního postižení či věku, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Osobní asistence je poskytována v přirozeném sociálním prostředí či při činnostech, které osoba sama nezvládá. Cílem služby je podpora klienta s postižením k rozvoji dle jeho možností. Dále podpora přirozené inkluze do společnosti a možnost účasti ve vzdělávacích zařízeních a při volnočasových aktivitách. ⁽¹⁾

Základní činnosti osobní asistence se vykonávají v rozsahu více úkonů. Jedná se o dopomoc v péči o vlastní osobu a v běžných úkonech. Dále při osobní hygieně, stravě a pro zajištění chodu domácnosti. Do základních činností patří také aktivizační činnosti, kontakt ze společností a pomoc při uplatnění práv. ⁽³⁾

Osobní asistent patří právně pod pozici pracovníka v sociálních službách. Osobní asistent spadá pod MPSV. Hlavní náplní práce osobního asistenta je doprovod dítěte do a ze školy, popřípadě na mimoškolní aktivity. V situaci dětí se speciálními potřebami, záleží na řediteli školy, zda poskytne osobního asistenta. Ředitel školy má právo uzavřít smlouvu s organizací o poskytování sociální služby osobní asistence. Po podepsání smlouvy může asistent pomáhat dítěti v úkonech osobní asistence. Konkrétně při sebeobsluze, stravování, osobní hygieně, o přestávkách a při přesunech po budově.

Osobní asistent bývá zaměstnancem nestátních organizací, poskytovatelům sociálních služeb. Organizace dostávají dotace na provoz služeb od státu, nadací dalších. Klient přispívá dle zákona. Na úhradu služby klientovi slouží Příspěvek na péči, o který má právo žádat na Obecním úřadě, dle místa bydliště. ⁽⁴⁾

Cílové skupiny projektu

Analýza cílových skupin:

- **Cílová skupina**

- Cílovou skupinou mého projektu jsou osoby s fyzickým postižením, které ke své existenci potřebují asistenční služby.
- Druhou cílovou skupinou jsou potencionální asistenti, mezi které patří studenti, matky na mateřské dovolené a lidé, co potřebují či chtějí pracovní změnu a jiný pohled na život. Daná cílová skupina se nedá přesně specifikovat, protože asistovat může každý, záleží na empatii, inteligenci, čase, prioritách a ekonomické situaci člověka.

- **Problém a potřeby cílových skupin**

- Problémy cílových skupin.
 - Hlavním problémem je nastavení zákona o sociálních službách, který primárně chrání uživatele asistenčních služeb. Daný zákon viz. Definice problému a jeho současný stav.
 - Od špatného nastavení zákona se dále odvíjí problém s kvalitou asistentů, která je nízká. Malá maximální úhrada a povinnosti okolo jsou demotivující.
- Potřeby cílových skupin jsou zcela jasné.
 - Osoby s fyzickým postižením hledají kvalitní lidi, které jim pomohou v úkonech běžného života.
 - Asistenti mají za cíl pomáhat fyzicky postiženým, ale zároveň potřebují finanční příjem. Například matky či ženy jsou jednou z cílových skupin. Ženy jsou všeobecně jemnější a mají více empatie. Co se týká matek na mateřské, tak je asistence vhodná práce. Z důvodu časové flexibility, empatie a změnu prostředí od dítěte. Můžeme namítat, že matka na mateřské se stará o své dítě, proč by se tedy měla starat o někoho

jiného? Odpověď není úplně zcela jasná, ale myslím si, že tato skupina nenajde práci na plný úvazek a ani jí nevyhledává. Ovšem asistence se dá časově poskládat dle potřeb klienta a asistentů. Dalším důvodem je změna prostředí, pokud bude matka 4 roky doma, tak se to poté odráží na obtížnosti hledání zaměstnání. Co se týká problematiky financí, tak řešíme neustále ten samý problém. Záleží tedy na finanční situaci dané rodiny.

- **Motivace cílové skupiny ke změně**
 - Motivací klientů je zvýšení kvality péče. Čím kvalitnější asistent, tím kvalitnější služba a kvalitní život. Asistent se má starat o klienta a ne naopak. Pro vysvětlení je příjemné, když asistent si asistent pamatuje, co klient potřebuje a nějaké úkony činí po čase automaticky. Důvěra mezi oběma, pomoc při osobní hygieně v čestnosti a čistotě. Vzájemná upřímnost a sdílení názorů je klíčové.
 - Motivací potencionálních asistentů ke změně jsou finance. Asistence může lidi naplňovat, ale třeba si nemohou dovolit asistovat, kvůli financím. Nádherné je, když člověk má práci, která ho živí a zároveň naplňuje. Dále jeho motivace je mít možnost si vybrat klienta.
- **Implikace pro projekt, jak cílovou skupinu do projektu zapojit**
 - Pro úspěch projektu je důležité zapojit zejména druhou cílovou skupinu do projektu. Zvolenou formou je cílená propagace, například na vysokých školách, na webech pro matky, ve speciálních časopisech, na sociálních sítích, webech pro zdravotně postižené atp. Pro potencionální asistenty by bylo následně vhodné dělat workshopy a školit je.
- **Zainteresované strany**
 - Lidé s fyzickým postižením
 - Oficiální organizace poskytující Osobní asistenci
 - Potencionální asistenti
 - Sponzoři projektu

- Vláda, parlament a senát

Osobní asistence v České republice

V České republice je spousta organizací, které poskytují osobní asistenci dle zákona o Sociálních službách. Tyto organizace většinou pečují o seniory, mentálně postižené či tělesně postižené. Dané organizace poskytují sociální služby a spadají pod MPSV.

Jedná se o neziskové organizace, které jsou financovány z grantů, dotací a sponzorských darů. Organizace školí své asistenty v případě, že nemají požadované sociální vzdělání. Průběh asistence se eviduje do výkazu práce. Mezi klientem a organizací existuje pracovně právní smluvní vztah, na jehož základě vznikají povinnosti pro obě strany. Mezi povinnosti obou zainteresovaných stran patří: Poskytovat službu dle smlouvy, uhradit částku za poskytnutou službu, podepsat výkaz dle uzavřené smlouvy, vyžadovat pouze služby uvedené ve smlouvě, včas ohlašovat a odhlašovat asistence, poskytnout vhodné prostředí pro asistenta a klienta, dále neztěžovat práci asistentovi. Výkaz obsahuje: datum, počet hodin, náplň asistence, kontaktní údaje a podpis klienta. Dalším problémem těchto organizací je mentalita. Organizace mají pocit, že oni jsou nadřazené vůči klientům. Správně by měl být klient nadřazený v tomto právním vztahu. V Praze působí cca 8 organizací, které poskytují tuto službu.

Osobní asistence v zahraničí

Pro můj projekt jsem si vybral Slovenskou republiku, pro porovnání systému Osobní asistence v České republice a na Slovensku.

Osobní asistence na Slovensku spadá pod Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálních službách a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) v znění nejnovějších předpisů.

Hodinová sazba Osobní asistence činí 4,18€. V přepočtu na Českou korunu to činí 106 Kč. Samozřejmě musíme brát v úvahu aktuální kurz.

Osobní asistence je poskytována rozdílným cílovým skupinám. Služba může být poskytována prostřednictvím oficiálních organizací. Poskytování osobní asistence může být spojeno s více aktivitami daného subjektu. Např. občanské sdružení či neziskové organizace, která je poskytuje bez organizace. Osobní asistence je určena pro fyzické osoby s těžkým zdravotním postižením, které jsou odkázáni na osobní asistenci. Není rozhodujícím faktorem, zda klient používá finanční příspěvek na tento účel.

Obsahem dané sociální služby je pomoc při administrativě, při přípravě návrhů smluv mezi klientem a poskytovatelem, při hledání asistentů se vede databáze, pomoc při správě výkazů, při vyplácení odměny a dále poskytování sociálního poradenství. Organizace mohou dále poskytovat pomoc při řešení konfliktů s jednotlivými asistenty, pokud tyto problémy přímo souvisí se smlouvou.

Osobní asistent může být fyzická osoba, která dovršila 18 let věku a je způsobilá k právním úkonům. Asistence je pro asistenta časově omezena na 10 hodin denně. V případě, že klient je mimo města svého trvalého či přechodného pobytu, tak dané časové omezení neplatí. Osobní asistenci nemůže vykonávat osoba, která je fyzicky odkázána na pomoc jiné osoby.

Osobní asistent vykonává asistenci na základě písemné smlouvy, která musí být uzavřena mezi klientem a asistentem. Dále musí být smlouva mezi klientem a organizací, která poskytuje službu. Smlouva obsahuje: Druh vykonávaných činností dle stanoveného seznamu činností, období výkonu asistence, práva a povinnosti asistenta, odměnu a způsob vyplácení, důvody odstoupení od smlouvy. V případě, že je Osobní asistent důchodově pojištěný. Vykonává

asistenci minimálně 140 hodin měsíčně, musí mít trvalý pobyt na území Slovenské republiky. Z platu si osobní asistent platí daň z příjmu.

Na Slovensku existuje Peněžní příspěvek na Osobní Asistenci. Peněžní příspěvek se poskytne tělesně postižené osobě, která je dle posudku odkázaná na osobní asistenci. Tělesně postižené osobě ve věku 6–65 let: po dovršení věku 65 let se příspěvek poskytne jen osobě, která pobírala tento příspěvek již před 65. rokem. Osobní asistence se musí vykonávat při stanovených činnostech. Dále musí Úřad práce vydat rozhodnutí o peněžním příspěvku a dané rozhodnutí musí nabýt platnosti.

Příspěvek se neposkytuje v následujících případech: Pokud asistenci vykonává rodič dítěte, ve věku 6–18 let. V případě, že asistenci vykonává soudem přidělený opatrovník klienta. Posledním důvodem pro neposkytnutí příspěvku je, pokud klient má opatrovníka, který mu poskytuje službu.

(5,6)

Matice logického rámce – popis logiky projektu

	Popis projektu	Objektivně ověřitelné ukazatele (indikátory)	Zdroje ověření ukazatelů	Předpoklady a rizika
Záměr	Zlepšení kvality života osob s postižením	zvýšená kvalita života osob s fyzickým postižením	reference od klientů a veřejnosti	
Cíle	zvýšit počet osobních asistentů a kvalitu jejich služeb změna zákona	počet nových zájemců o osobní asistenci dovednosti asistentů zvýšení hodinové sazby	informace o nových asistentech ve vytvořeném online fóru hodnocení klientů Legislativní úpravy	Vyškolíme-li nové asistenty, je rizikem, že nakonec služby osobní asistence poskytovat nebudou, nebude-li zvýšena hodinová sazba za osobní asistenci (získají například lépe placenou práci)
Výstupy	1. online fórum (FB skupina) pro klienty a (nové) asistenty 2. školení pro asistenty 3. reklama cílená na nové asistenty	Návštěvnost fóra, počet propojení nových osobních asistentů s klienty Počet školení/absolventů	Reference na činnost projektu, propagace (sociální sítě, rozhovory do médií), interní dokumentace	Předpokladem je výběr vhodných školitelů, a zajištění funkčnosti fóra, kde se klienti a asistenti

	4. návrhy na úpravu zákona	Návštěvnost webu, počet inzerátů atd. Připomínky k zákonu/společná pozice organizací poskytujících osobní asistenci		mohou setkávat Nezbytným předpokladem je i nalezení shody mezi organizacemi poskytující osobní asistenci ohledně úprav zákona (lepší vyjednávací pozice)
Aktivity	1.1. založení online fóra 1.2. správa fóra 1.3. propagace fóra 2.1. zajištění lektorů 2.2. organizace seminářů 2.3. vyhodnocení seminářů 3.1. vytvoření reklamy 3.2. vyhodnocení reklamy 4.1. kontaktování dalších organizací 4.2. příprava společné pozice (návrhy na změnu zákona) 4.3. představení poslancům	Správce webu, analytika webu Interní dokumentace o školení Analytika reklamy Interní dokumentace		Prvotní je vědět, co chceme dělat. Školení a změna stavu asistence. Projekt by mohla ohrozit nedostatečná znalost tématu OA. Dále změna lidí v AN a ztráta nadšení pro tento projekt. Nedostatečná propagace. Další ohrožení se můžou objevit dle situace.
				Za naše výchozí podmínky pokládám životní zkušenost,

setkání
správných lidí,
prvotní impulz a
spojení dobrých
vlastností
k dalšímu
fungování.

Asistence navzájem – Představení projektu

Asistence navzájem je Eventová společnost s fórem. Pojmenování Eventová společnost jsme zvolili, protože si přejeme do budoucna tvořit eventy. (přednášky či školení)

Tato společnost je teprve start-up a byla založena na základě mé životní situace. Při nástupu na MUP jsem neměl žádného asistenta, všechny organizace poskytující osobní asistenci mě odmítly. Během studia na MUP jsem si musel najít své asistenty. Sám si vybudovat management asistentů a systém, abych mohl vůbec chodit do školy. V průběhu času mi pod rukama proběhlo spoustu lidí a rozlišnou kvalitou. Prvotní impulz pro vytvoření Asistence navzájem mi dala jedna z mých asistentek. Tato asistentka umí velmi dobře ovládat WordPress a sdělila mi, jestli nechci rozjet nějaký projekt v mém věku. Mě napadl koncept Asistence navzájem. Postupem času se nám tříbily myšlenky a utvářeli jsme byznys plán, který nám napomáhal v myšlence. Klíčovou věcí bylo najít podstatu čeho chceme dosáhnout a následné dílčí kroky.

Hlavní myšlenkou projektu je nový náhled na osobní asistenci. Snažíme se o platformu ke spojování potencionálních asistentů a tělesně postižených, které potřebují osobní asistenci. Hlavní služba má být školení pro klienty a potenciální asistenty. Přejeme si zlepšit kvalitu asistence v České republice. Nabízíme bezplatné fórum pro možnost nabídky a poptávky osobní asistence. Též chceme nabízet reklamní baner pro zviditelnění nabídek či poptávek osobní asistence. Snažíme se tvořit vlastní obsah a ukázat světu jiný pohled na život. Všechny aktivity AN jsou rozděleny do více pracovních pozic. Byznys manager má úlohu řídit celý projekt a vymýšlet další rozvoj, dále se snaží o propagaci, do této činnosti patří další úkony v AN. Wordpress manager má za úkol tvořit web a konzultovat změny s byznys managerem. Obsah manager píše kontinuálně

články do Novinek a může tvořit obsah na sociální síť. Další činnosti se odvíjejí v průběhu času dle aktuální situace.

Harmonogram projektu Asistence navzájem

Zahájení projektu: červenec 2020

Ukončení projektu červen 2021

Aktivity / měsíce od zahájení projektu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Průřezová aktivita: Vymýšlet témata rubrik a na základě nich psát články, na tématech může mít vliv okolní dění v sociální sféře. Propagace AN. Vymyšlení dalšího postupu AN. Management projektu.												
Cíl 1 zvýšit počet osobních asistentů a kvalitu jejich služeb												
Výstup 1: online fórum												X
Aktivita 1.1. založení online fóra												
Aktivita 1.2. Správa fóra												
Aktivita 1.3. Propagace fóra												
Výstup 2: školení pro asistenty									X			
Aktivita 2.1. zajištění lektorů												
Aktivita 2.2. organizace seminářů												
Aktivita 2.3. vyhodnocení seminářů												
Výstup 3: reklama cílená na nové asistenty							X					
Aktivita 3.1. vytvoření reklamy												
Aktivita 3.2. vyhodnocení reklamy												
Cíl 2 Změna zákona				-	-	-	-	-	-	-	-	-
Výstup 4: návrhy na změnu zákona				-	-	-	-	-	-	-	-	X
Aktivita 4.1 Kontaktování organizací poskytujících os. asistenci												
Aktivita 4.2. příprava návrhů na změnu zákona	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktivita 4.3. představení poslancům	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Řešení (Cíl) problému – Asistence v České republice

Asistence v České republice má dle mého názoru více řešení. Následující řešení bych částečně viděl i pro Slovenskou republiku.

První z množností je změna zákona, která se projeví dále na výši dávek a změnu procentuálních úhrad bydlení pro zdravotně postižené.

Druhou možností je nacházení a školení asistentů či potencionálních asistentů.

Za účelem zkvalitnění služeb. Školení by měla do budoucna vykonávat Asistence navzájem.

Závěr + Vyhodnocení projektu

Projekt "Asistence v České republice VS v zahraničí + představení projektu Asistence navzájem" se mi zpracovával dobře. Děkuji za možnost zpracování netradičního tématu v předmětu Management rozvojových projektů. Myslím, že jsem v práci splnil vše, co jsem vytyčil v úvodu. Pravdou je, že při práci jsem měl problém s rovnováhou mezi splněním zadání projektu a sepsáním projektu co nejvíce reálně. Projekt Asistence navzájem je reálný, snažil jsem se tuto práci napsat tak, abych se od ní mohl opřít v dalším postupu projektu.

Zdroje

<https://asistencenavzajem.cz/>

http://obcan.ckrumlov.info/docs/cz/20080527164854_Osobni_Asistence.xml ⁽¹⁾

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505> ^(2,3)

<http://www.cusp.cz/asistent-pedagoga-vs-osobni-asistent> ⁽⁴⁾

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/penazne-prispevky/pp-osobnu-asistenciu/> ⁽⁵⁾

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/448/> ⁽⁶⁾

<http://ppvss.mpsv.cz/mpsv/ciselniky.nsf/i/S0002>